

Lelki otthonunk az Egyház, 3. - 2019.01.28.

1./ Kinek van igaza? Ezzel a kérdéssel sokszor találkozunk életünk során, de különösen napjaink plurális társadalmában, melyet a vallási, nyelvi, kulturális, etnikai, faji, gazdasági választóvonalak osztanak meg. A megosztottság korunk alapélménye. Ebben a megosztott társadalomban ki-ki a maga identitását, szabadságát próbálja védeni, s eközben talán észre sem veszi, hogy a saját véleményének erőteljes, olykor ellentmondást nem tűrő hangoztatása sérti a másik embert, aki ugyancsak a maga önazonosságát szeretné megvédeni.

A közelmúltban egy nyugdíjas hívőnk - korábban matematikus - a következő összetett kérdéssel fordult hozzám:

„Az egymással konfliktushelyzetbe kerülő emberek nem kis örömmel hangoztatják, hogy saját állításuk az igaz. Mindegyik a maga igazát hangoztatja. Így nem jutnak közös nevezőre. Krisztus mikor hivatkozott saját igazára? Kinek van hát igaza? Ha a vitatkozók egyike-másika – jobb esetben mindkettőjük – a Biblia szerint akar élni, mit kell tennie?”

A karácsonyi készüllet sűrűjében nem volt időm a kérdéssel foglalkozni, ám a minap kaptam egy amerikai rövidfilmet, mely ugyancsak ezt a kérdést veti fel: kinek van igaza?

2./ Az „Alternatív matematika” c. rövidfilm főszereplője egy nyugdíjas korú tanítónő – Mrs. Wells – aki első osztályos tanulóival próbálja megértetni, hogy $2 + 2 = 4$, és nem 22, miként azt Danny továbbra is makacsul állítja. A gyerek végül dühösen mindent lesöpör az asztról, és otthagyja a tanítónőt. A következő jelentben jönnek a reklamáló szülők, és nem értik a tanítónőt, aki nem tudja felfogni, hogy az ő gyermekük egy szabadon gondolkodó fiú. Mrs. Wellst sértegetni kezdik: nácinak, értelmi fogyatékosnak titulálják. Végül az anya pofon üti az idős tanítónőt. A harmadik jelentben az igazgató kéri számon beosztottját, és hangoztatja, hogy „nem a mi munkánk, hogy megmondjuk a tanulónak, hogy mi a jó és mi a rossz!” Mivel a tanítónő ezzel nem ért egyet, az igazgató kijelenti: nem működik a hozzáállásod. A negyedik jelenetben szülők tüntetését látjuk. A transzparenszre ezt írták: „A diákok számítanak. A tanárok megosztanak.” Majd az iskolába erőszakosan betörő szülők ezt ordibálják: „Ne rombolja gyermekeink önbizalmát. Miért kezdett tanítani, ha utálja a gyerekeket? Kérjen bocsánatot a szülőktől!” Az ötödik jelentben egy öt tagú bizottság elé idézik a tanítónőt, melynek elnöke – a polgármester – közli, hogy a szülők pert indítottak a gyermek érzelmi szorongása miatt. Felszólítják a pedagógust, hogy vonja vissza a $2 + 2 = 4$ állítását, és mondja azt, hogy nyitott arra lehetőségre, hogy több helyes válasz is lehet. Mrs. Wells válasza: „De ez nem igaz, nem hagyhatjuk, hogy terrorizáljanak. Ez butaság.” Végül a médiával fenyegetik a szerintük makacs pedagógust, és az igazgató felfüggeszti állásából. A hatodik jelentben otthonában látjuk Mrs. Wellst, amint éppen a TV rövidhíreit hallgatja. Bemondják, hogy egy tanár visszaélt az egyik diákja szólásszabadságával, mert azt mondta az első osztályosnak, hogy a válasza rossz, és csak a saját válasza az elfogadható. Ekkor hívja őt az igazgató, és kéri, hogy másnap fáradjon be az iskolába. Az utolsó jelentben egy tv-stábbal várja őt az igazgató, s közli, hogy nincs szükség a munkájára, mert nem szeretnék, hogy tovább radikalizálja a diákokat.

3./ A rövidfilm tanulságát abban látom, hogy ha az igazság (pl. $2 + 2 = 4$) nem jelenik meg a személyes közlésekben, akkor az emberek közötti kommunikáció alapjában összeomlik. A filmben ez úgy jelenik meg, hogy már nem a matematikai igazságról váltanak szót a szülők a tanítónővel, hanem verbálisan, majd fizikailag bántalmazzák. A kommunikáció már megszűnt közöttük.

4./ Ami az eredeti kérdést illeti: az összetett kérdésre összetett a válasz is. Van természettudományos igazság és van hitbeli igazság. Ez utóbbi nem avatkozik be a természettudományos vitákba. Jézus nyomatékkal mondja: „Én vagyok az igazság” (Jn 14,6), vagyis ő a megtestesült igazság. Ám az ember bűnös módon elnyomhatja az igazságot (Róm 1,18). Az Egyház által kihirdetett dogma (hittétel) azért igaz, mert részesedik az üdvösségünk érdekében kinyilatkoztatott igazságban.

Az igazságosság a négy sarkalatos erény közé tartozik. Kísérője a türelem (tolerancia), a mások megértésének készsége. Az igazságosság az irgalmassággal párosul, keresi a szegények és gyengék megsegítésének lehetőségét. Az igazság megállapításánál nem az erősebb joga a mérvadó, viszont követelmény a tisztelet lelkülete. Jézus aranyszabálya a legtömörebb útmutató: „*Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.*” (Mt 7,12) A keresztény ember tökéletessége nem abban áll, hogy nem tesz rosszat, hanem megteszi a jót.

